

Tarkastuslautakunta

Päätöspäivämäärä 13.01.2026 § 3

Lahden kaupunki, Tarkastuslautakunta, 13.01.2026

§ 3

Työllisyyspalvelut

3179/00.04.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

tarkastaja Maija Hyppölä, 044 482 0901

Päätös

Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi saadut selvitykset.

Esittelijä

tarkastusjohtaja Ollikka Reijo

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta merkitsee saadut selvitykset tiedoksi.

Käsittely

Vuoden 2025 alusta Lahden kaupungin vastuulle siirtyi TE-palvelut osana valtakunnallista TE24-uudistusta. Valtiolta siirtyi Lahteen yhteensä 117 henkilöä, joista suurin osa TE-toimistosta sekä muutama ELY- ja KEHA-keskuksesta. Lisäksi kaupungin omaa henkilöstöä oli 72 henkilöä.

Siirtymävaiheessa toimittiin väliaikaisessa organisaatiossa, pysyvä organisaatio aloitti 1.6.2025. Vuoden 2025 aikana käytiin useita yhteistoimintaneuvotteluja:

- 3.1.2025: väliaikaisen organisaation yhteistoiminta
- 13.1.–14.3.2025: pysyvän organisaation yhteistoiminta
- 27.1.2025: kaupunginhallituksen käsittely koko kaupungin yhteistoiminnasta

- 20.3.2025: elinvoiman palvelualueen yhteistoiminta (International House Lahti siirtyi osaksi työllisyyspalveluja)
- 8.10.2025: koko kaupungin yhteistoiminta

Väliaikaisen organisaation neuvottelut käytiin nopeasti vuodenvaihteen jälkeen. Pysyväisluonteisen organisaation edustuksellinen yhteistoiminta päättyi maaliskuussa. Tämän jälkeen toteutettiin sisäinen ilmoittautumismenettely, jossa henkilöstö sai ilmoittaa neljä tehtävää, joista oli kiinnostunut. Lähes 90 % henkilöstöstä sai tehtävän, josta oli ilmoittanut kiinnostuksensa. Eniten hakijoita oli asiakkuuspäälliköiden ja suunnittelijoiden tehtäviin, joita oli rajallisesti tarjolla. Sijoittamisessa tehtiin kokonaisarvio henkilöiden toiveista, koulutuksesta, kokemuksesta ja havainnoista henkilöiden vahvuuksissa ja vuorovaikutuksessa.

Alkuvaiheen toiminnan painopiste oli vahvasti alkupalvelussa ja asiakkaiden yhteydenottojen hoitamisessa. Haasteita aiheuttivat käyttöoikeuksien täydentäminen, maksatusten käynnistäminen ja työnkuvien vakiinnuttaminen. Muutos tasopalkkamalliin ja yleistyöaikaan siirtyminen toivat lisähaasteita. Organisaatioiden välinen kulttuuriero on valtava ja osalle valtiolta siirtyneille henkilöille muutos on ollut vaikea.

Työttömyysturvan rahoitusvastuu

Vuoden 2025 alusta kunnat rahoittavat osan Kelan maksamista työttömyystuista (työmarkkinatuki ja peruspäiväraha) sekä työttömyyskassojen maksamasta ansiopäivärahasta. Rahoitusvastuu määräytyy sen kunnan mukaan, joka on merkitty työttömän vakituiseksi kotikunnaksi väestörekisteriin maksupäivänä. Kela laskuttaa kunnilta osuudet jälkikäteen kuukausittain.

Työttömyysturvan rahoitusvastuu on laaja: kunnat maksavat osuuden työmarkkinatuesta, ansiopäivärahan perusosasta ja peruspäivärahasta jo 100 etuuspäivän jälkeen. Rahoitusvastuu jatkuu katkeamattomana, vaikka työtön siirtyisi toiselle etuudelle. Osuus kasvaa asteittain työttömyyden pitkittyessä, yli 700

päivän jälkeen kunnan maksuosuus on 50 %. Aktivointitoimenpiteet eivät vähennä kunnan rahoitusvastuuta, vaikka ne ovat edelleen tärkeitä työllistymisen edistämiseksi. Maksupäivien kertymä nollautuu vain, jos työssäoloehto täyttyy. Keskimääräinen kustannus kunnalle nousee noin 80 eurosta kuukaudessa (100–199 päivää) jopa 400 euroon kuukaudessa yli 700 päivän jälkeen.

Kunnan maksuosuus kasvaa työttömyyden pitkittyessä:

- **10 %**, kun tukea on maksettu 101–200 päivää
- **20 %**, kun tukea on maksettu 201–300 päivää
- **30 %**, kun tukea on maksettu 301–400 päivää
- **40 %**, kun tukea on maksettu yli 400 päivää
- **50 %**, kun työmarkkinatukea on maksettu yli 700 päivää

Pitkäaikaistyöttömyys on merkittävä haaste Lahdessa, yli 700 päivän kertymä koskee 30 % etuuden saajista.

Lahden maksama työttömyysturvan kuntaosuus vuonna 2025 oli 24,93 milj. euroa, mikä ylitti talousarvion noin 931 000 eurolla.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa julkisten työvoimapalvelujen ohjauksesta, kehittämisestä ja valvonnasta, ja valtioneuvosto vahvistaa hallituskausittain työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet.

Työllisyyspalvelujen palveluluokittelu

Työllisyyspalvelujen kokonaisuus sisältää sekä työnantajille että työnhakijoille suunnattuja lakisääteisiä ja vapaaehtoisia palveluja. Osa lakisääteisistä palveluista on järjestettävä riippumatta määrärahoista, kun taas suuri osa on määrärahasidonnaisia ja toteutetaan käytettävissä olevien varojen puitteissa. Lisäksi palveluihin kuuluu tarvesidonnaisia ratkaisuja, kuten muutosturva- ja kotoutumiskoulutus, sekä vapaaehtoisia palveluja, joilla tuetaan työllistymistä ja

heikossa työmarkkina-asemassa olevia. Toimeksiantotehtävät perustuvat yhteistyösopimuksiin tai sisäisiin toimeksiantoihin.

Perusteluosa

Työllisyyspalvelujen siirto kunnille 1.1.2025 alkaen

TE24-uudistus on valtakunnallinen työvoima- ja elinkeinopalvelujen rakennemuutos, jossa valtion TE-toimistot ja työllisyyden kuntakokeilut lakkautettiin ja vastuu julkisista työvoimapalveluista siirrettiin kunnille tai kuntien muodostamille työllisyysalueille.

Uudistus tuli voimaan 1.1.2025 ja perustuu lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023). Uudistuksen tavoitteena on parantaa palvelujen vaikuttavuutta, tuoda palvelut lähemmäs asukkaita ja työnantajia sekä yhdistää työllisyys-, koulutus- ja elinkeinopolitiikka paikallisesti.

Päijät-Hämeeseen muodostui TE24-uudistuksessa kaksi työllisyysaluetta: Lahden kaupungin työllisyysalue (vain Lahti) ja Päijät-Hämeen työvoimapalvelut (9 muuta kuntaa, vastuukuntana Hollola). Lahti hoitaa työvoimapalvelut itsenäisesti omille asukkailleen, joka tarkoittaa, että Lahti toimii työvoimaviranomaisena ja vastaa kaikista TE-palvelulain mukaisista viranomaistehtävistä lahtelaisten osalta.

TE-toimistoilta siirtyi Lahteen koko julkisten työvoimapalvelujen kokonaisuus, mm.: työnhakijapalvelut (työhaun käynnistäminen ja voimassaolon seuranta, palvelutarpeen arviointi, työllistymissuunnitelmat, lausunnot työttömyysturvaa varten, velvoitteiden seuranta), työllistymistä edistävät palvelut (työhönvalmennus ja uravalmennus, työkokeilu, koulutukseen ohjaaminen, palkkatuki ja muut tukimuodot, starttiraha) ja työnantajapalvelut (rekrytointipalvelut, työnantajatuot, muutosturva ja irtisanomistilanteiden tuki). Lahti vastaa myös maksatuksista (esim. palkkatuen maksatukset) lahtelaisten asiakkaiden osalta.

Työllisyyspalvelut vastuualue

Työllisyyspalvelut vastuualue kuuluu elinvoiman palvelualueelle ja toimii elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa. Työllisyyspalveluja johtaa työllisyysjohtaja Taisto Tuominen. Tällä hetkellä työllisyyspalvelut jakautuu viiteen eri palveluyksikköön, joita johtaa yksikönpäällikkö. Palveluyksiköitä ovat:

- Ensipalvelut työnhakijoille (johtaa Kirsi Burke)
- Ammattialakohtaiset työnhakupalvelut (johtaa Marja-Liisa Väisänen)
- Työllistämisen palvelut (johtaa Maarit Ahomäki)
- International House Lahti (johtaa Juha Valta)
- Kohtaantopalvelut (johtaa Tiina Lietzén).
- Lisäksi Suunnittelu- ja valmistelutiimiä johtaa palvelupäällikkö Hanna Rask.

Lahden työttömyysaste marraskuussa 2025

Marraskuun 2025 työllisyyskatsauksen mukaan Lahden työttömyysaste oli 16,4 %, edellisenä vuonna vastaava luku oli 14,5 %. Työttömyys kasvoi vuodentakaisesta useimmissa ikäryhmissä, nuorten (alle 25 v.) ja vanhempien työnhakijoiden työttömyys kasvoi varsin voimakkaasti.

Työttömiä työnhakijoita Lahdessa oli 2025 vuoden marraskuussa 9 280. Työttömien määrä on kasvanut edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 1 075:llä.

Pitkäaikaistyöttömien määrä on lisääntynyt vuoden aikana 1 264:llä ja nuorisotyöttömien määrä 287:llä.

Lahdessa työttömien määrä sekä työttömyysaste ovat nousseet verrattuna edelliseen vuoteen ja edelliseen kuukauteen, mikä heijastaa laajempaa heikkoa työmarkkinatilannetta. Lahdessa työttömien työnhakijoiden osuus alueen työttömistä on maakunnan suurin, mikä kertoo kaupungin merkittävästä roolista alueellisessa työllisyyskehityksessä.

Työttömien osuus työvoimasta koko maassa oli 11,8 %, eli selvästi korkeampi kuin normaali pitkän aikavälin taso. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan

Tarkastuslautakunta

Päätöspäivämäärä 13.01.2026 § 3

työttömyys kasvoi Suomessa koko vuoden 2025 aikana, ja nuorten työttömyys sekä pitkäaikaistyöttömyys olivat nousussa.

Kokouksessa saadaan selvitys mm. seuraavista asioista:

- yleisesittely työllisyyspalveluista
- organisaatorakenne
- kokemukset uuden organisaation toiminnasta
- sakkomaksut / pitkäaikaistyöttömät
- työllisyyden kokonaiskuva

Kokouksessa on asiantuntijana kuultavana työllisyysjohtaja Taisto Tuominen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-